

Overweging nav.Exodus 17: 8-16

Lieve mensen, jong en oud.

Mensen van God en zijn goede verhaal.

In deze tijd, de Paastijd, vieren we, kerkelijk gezien dat het kwaad is overwonnen!

Maar dat wil nog niet zeggen dat daarmee het kwaad uit de wereld is.

Kijk maar naar onze wereld in oorlog tegen het coronavirus

Velen trekken samen op in die strijd, maar er zijn ook mensen, regeringen, bedrijven, die proberen er zelf beter van te worden, waarmee de positie van anderen weer verzwakt.

En staat het kwaad op een andere manier weer op.

Het volk Israël in de woestijn heeft net de interne problemen een beetje opgelost en dan blijkt er van buitenaf gevaar te zijn.

In de woestijn van het leven blijken nog andere gevaren te zijn dan honger en dorst.

Ik vind het wel herkenbaar.

Zeker ook in deze onvoorspelbare tijd. Soms kun je focussen op bepaalde zaken en kunt dan denken:

Nou dat is weer mooi opgelost!

Maar net als je dat denkt, dient zich vanuit een andere hoek weer een heel ander probleem aan.

Het volk Israël moet het haast ervaren als een terugkomst van farao.

Alleen nu in de vorm van Amalek.

Amalek is een archetype, een oerbeeld van de agressieveling.

Die in iedere generatie de zwakkere
en weerloze laat lijden.
Het is de belichaming van het onrecht
Juist als jezelf kwetsbaar bent,
van binnen de onzekerheid aan je vreet,
dan slaat Amalek toe.
Wat ik zopas ook al zei:
In het gevecht tegen corona
trekken velen samen op,
maar er zijn ook die hiermee proberen
hun eigen positie te verstevigen.
Wat is de bedoeling van het sturen van
mondkapjes en andere materialen uit China?
De geruchten uit Hongarije
om de oppositie in een hoek te drukken?
Bij Amalek gaat het
om het recht van de sterkste.
En dat staat haaks op de Bijbelse boodschap
die juist oog heeft voor de zwakkeren
en wie achteraan komen.
Bij de kerkvaders is onder andere te lezen
dat Amalek symbool staat
voor Satan en de kwade machten.

Mozes handelt kordaat in het midden van alle twijfel.
Heeft een dubbele strategie.
Tegen Jozua zegt hij:
Kies mannen om te vechten.
Zelf gaat de heuvel op met Aaron en Chur.
Hij heeft de staf van God in zijn hand.
Dat is de andere strategie.
De driehoek van je verbinden met God en met mensen.

Niet alleen militair fysiek,
maar ook profetisch, priesterlijk, mentaal.
De handen omhoog geheven.
Die handen verrichten geen wonder,
maar zijn gericht naar boven.
En als de handen zakken, zijn er anderen,
om te ondersteunen.

Een menselijke ondersteuning.
De sleutel tot de overwinning,
want die opgeheven handen
richten de ogen van het volk
en daarmee ook hun gedachten
op de hemel, op God.
En dat geeft moed, kracht en geloof.
Innerlijk sterk worden
door je te vestigen op God.
Vorige week was nog de vraag
of God wel in hun midden was?
En ook of God nog in ons midden was,
in onze oorlog met het Amalekcorona.
In Wijhe, in Klein Salland, in de wereld?
Toen zei ik:
God is wel in ons midden,
maar laten we hem toe?
Geven wij God nog de ruimte
om in ons midden te zijn?
Israël won hier niet omdat God voor hen streed.
Maar ze ervaarden de kracht van God
om hun eigen strijd te voeren.
God was niet in hun midden, maar in hen.
Dat is een cruciaal verschil.
God kan wel in ons midden zijn,
maar we moeten er ook zelf iets mee doen.
Onze eigen strijd voeren
en daarin weten
dat we verantwoordelijk zijn voor elkaar.
Daarin vertrouwen dat God ons niet verlaat.
Het betekent dat God ons ook nu nog oproept
om ons te oefenen in vertrouwen, moed,
wilskracht, omzien naar elkaar.
Want het kwaad in de hoedanigheid van Amalek
kan altijd weer toeslaan.

Denk maar aan Amalek
in onze recente geschiedenis.
Het Amalek van het facisme.
Zowel met wapens

als ook geestelijke heropvoeding
Amalek in de 2^e wereldoorlog,
waarin velen op gruwelijke wijze stierven.

Daarom maakt Mozes een altaar.
Een gedenkteken, want het gaat
om het blijven herinneren, gedenken.
Israël moet blijven herinneren dat ze slaaf waren,
God hoorde hun jammerklacht en bevrijdde hen.
Slaaf zijn betekent dat je geen vrijheid hebt.
God maakte hen vrij.
En vrij kon het volk blijven als dienaar van God.
Een vrijheid die gepaard gaat
met respect voor de vrijheid van anderen.
Die de menselijkheid verdedigt,
die weerlozen en achtergeblevenen beschermt
En zorg en rentmeesterschap heeft
voor Gods schepping.
Die verantwoording hebben we gekregen
als vrije mensen.
Ook in de 2^e WO was er geen vrijheid.
Daarom is het goed dat we ook na 75 jaar
nog herinneren, gedenken.
Dat we waarderen dat we vrij zijn.
En natuurlijk is vrijheid
ook gebonden aan regels.
Iedereen heeft denk ik de afgelopen week
deze krant 75 jaar vrijheid in de bus gekregen.
Vele verhalen over de wreedheid van de oorlog,
maar ook over vrijheid
en hoe mensen die vrijheid soms
ook heel verschillend beleven.
Denk alleen maar aan de pieten discussie
Maar laten we vooral voor ogen houden
dat vrijheid nooit vanzelfsprekend is.
De oorlog tegen het archetype Amalek
zal doorgaan van generatie op generatie.
Het kwaad zal blijven toeslaan.
Maar mag geloof, hoop en vertrouwen in God
ons innerlijk kracht geven: houd moed heb lief.

Daarom wil ik tot slot een lied lezen
dat is gemaakt naar een citaat van
Dietrich Bonhoeffer,
van de Bekenende Kirche,
die verzet pleegde en werd vermoord in WO II

Bonhoeffer schrijft:
vrijheid woont niet in de vlucht der gedachten,
alleen in de daad.
Daarbij maakt René Loenen het volgende lied:

Lied van de vrijheid

Een godsgeschenk, ons in de hand gelegd,
is vrijheid, kostbaar zaaigoed, maar geen recht.
Bewaard, gekoesterd en weer doorgegeven,
zo vindt het zaad de ruimte van leven.
Want vrijheid is
geen wildernis,
geen vrijplaats voor geweld,
maar zaad en woord,
gezaaid, gehoord,
een vruchtbaar open veld.

Die vrijheid vraagt van ons gehoorzaamheid,
niet aan een leider, macht of majesteit,
maar aan de bron, het hart van ons geweten,
de stem van God, de moeder van het leven.
In vrijheid klinkt
een lied dat zingt
van wederzijds respect
voor wie je bent,
gezien, gekend
als vrouw, als man, als mens.

Moge het zijn, want dan kan er ook vrede zijn.
Amen